

สรุปสาระสำคัญการประชุมกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์

วันศุกร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม BOARD ROOM ชั้น ๔ อาคาร B อาคารกลุ่มนวัตกรรม ๒ (INC๒)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

รายชื่อผู้ร่วมประชุม:

1. กรมวิทยาศาสตร์บริการ

- 1.1. นางดุขุฎี มั่นความดี หัวหน้ากลุ่มกำกับดูแลมาตรฐานห้องปฏิบัติการ/วิชาการผู้อำนวยการ
สำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์บริการ
- 1.2. นางสาวนิระนารถ แจ้ทอง นักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

2. สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

นายประทีป วงศ์บัณฑิต รักษาการผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาและวิเคราะห์สมบัติของวัสดุ

3. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ดร. สลิล ชันโรจน์ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ

4. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

นางสาวจิราพร ศรีหุ่่น หัวหน้าศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์เพื่อมาตรฐานและอุตสาหกรรม

5. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นางสาวพรทิพย์ บุญมงามงคล นักวิทยาศาสตร์

6. ศูนย์บริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผศ.ดร. สุนันทา ว่างกานต์ รองผู้อำนวยการ

7. ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นางวชิราภรณ์ ปิสิโตโร หัวหน้างานเคมีวิเคราะห์

8. ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ดร.สยาม ภาพลือชัย รักษาการแทนผู้อำนวยการ

9. โครงการจัดตั้งศูนย์เครื่องมือศาลายา กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล

- 9.1. นางรัตนา เพ็ชรอุไร ผู้อำนวยการกองบริหารงานวิจัย
- 9.2. ผศ. อติทยา ศิริภิญโญานนท์ อาจารย์
- 9.3. นายจรัส นบเนื่องทรัพย์ นักวิทยาศาสตร์
- 9.4. นายศิริชัย โฆษิตารัตน์ หัวหน้าหน่วยเครื่องมือกลาง คณะวิทยาศาสตร์
- 9.5. ดร.ระวีวรรณ บัญชาธนากิจ นักวิทยาศาสตร์
- 9.6. นางกัญญาภรณ์ จันละคร นักวิทยาศาสตร์

สรุปสาระสำคัญการประชุมกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์

วันศุกร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม BOARD ROOM ชั้น ๔ อาคาร B อาคารกลุ่มนวัตกรรม ๒ (INC๒)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

10. ศูนย์บริการวิเคราะห์ทดสอบ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

10.1	นายณัฐพล วุฒิพันธ์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส
10.2	นางรัศรินทร์ แผ่นทองธราพัฒน์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปอาวุโส
10.3	นางสาววิชุดา จำปาเงิน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
10.4	นางสาวกรรณา ปานเคลือบ	เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ
10.5	นางสาว พูนภัทรา สายวานิชย์	เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ
10.6	นายอดิศักดิ์ พรหมวิชา	เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ
10.7	นายปณิธาน จินตนาเลิศ	เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ

เริ่มประชุม: 09.00 น.

สาระสำคัญการประชุม

สืบเนื่องจากการประชุมเพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางการร่วมมือของเครือข่ายศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2558 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้มีความเห็นให้มีการจัดกลุ่มย่อยของเครือข่ายเครื่องมือขึ้น ตามความสนใจของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีการแบ่งกลุ่ม จำนวน 8 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มวิจัยเชิงพาณิชย์ 2. กลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์ 3. กลุ่มบริหารจัดการความรู้การจัดหาครุภัณฑ์ 4. กลุ่มฐานข้อมูลทางด้านความสามารถของห้องปฏิบัติการ 5. กลุ่มพัฒนาบุคลากร 6. กลุ่มซ่อมบำรุง 7. กลุ่มส่งเสริมกิจกรรมเครือข่าย 8. ความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

ซึ่งกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์ มีหน่วยงานที่เป็นสมาชิก 9 หน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
2. ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
3. ศูนย์บริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
5. สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
6. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
7. ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. ศูนย์เครื่องมือศัลยา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
9. ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สรุปสาระสำคัญการประชุมกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์

วันศุกร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม BOARD ROOM ชั้น ๔ อาคาร B อาคารกลุ่มนวัตกรรม ๒ (INC๒)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ในครั้งน้การประชุม จึงจัดประชุมขึ้นเพื่อกำหนดทิศทางและแนวทงความร่วมมือของกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์ ร่วมกัน ซึ่งได้ข้อสรุปในการประชุม ดังนี้

วัตถุประสงค์/ความต้องการ ของแต่ละหน่วยงาน

1. ศูนย์บริการวิเคราะห์ทดสอบ สวทช. เสนอให้มีการจัดทำฐานข้อมูลร่วมกันเพื่อทำ Interlaboratory Comparisons และดำเนินการขอรับรองมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO/IEC 17025 ขอข่ายการวิเคราะห์ VOCs.
2. มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอ เรื่องการอัปเดตสถานะการดำเนินงานของห้องปฏิบัติการและแผนการดำเนินงานในอนาคต
3. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เสนอ เรื่องต้องการที่ปรึกษาการจัดทำระบบคุณภาพ ISO/IEC 17025 และตัวแทนของศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขอกลับไปประชุมกับผู้บริหาร เพื่อหาข้อสรุปอีกครั้งและกำหนดทิศทางการทำงานต่อไป
4. มหาวิทยาลัยบูรพา เสนอ Partner ในการทดสอบมลพิษในน้ำทะเล
5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เสนอให้ทาง สวทช. เป็นศูนย์การจัดทำ PT Provider เพื่อเป็นศูนย์กลางความร่วมมือกัน
6. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอต้องการ Partner ในการทดสอบยาฆ่าแมลงในน้ำ และต้องการขอการรับรองระบบคุณภาพ ISO/IEC 17025 ในข้อข่ายดังกล่าว
7. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เสนอการทดสอบยาง ต้องการ Partner ในการทดสอบ และต้องการขอการรับรองระบบคุณภาพ ISO/IEC 17025

สรุปการประชุม:

มติประชุมมีความเห็นให้แต่ละหน่วยงานกำหนดวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มเครือข่าย เพื่อหาข้อสรุป/ข้อตกลงร่วมกัน โดยทางสวทช. จะส่งอีเมลล์ ให้กับผู้ร่วมประชุม โดยแนบเอกสารรายงานการประชุมครั้งนี้ และให้สมาชิกตอบกลับถึงวัตถุประสงค์/ความต้องการแต่ละหน่วยงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ของกลุ่มร่วมกันต่อไป กำหนดส่งวัตถุประสงค์/ความต้องการภายใน 4 มีนาคม 2559

ประชุมครั้งถัดไป : 28 เมษายน 2559

ผู้จัดทำสรุป : นางสาววิชุดา จำปาเงิน เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการวิเคราะห์ทดสอบ สวทช.

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม : นายณัฐพล วุฒิพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ศูนย์บริการวิเคราะห์ทดสอบ สวทช.

สรุปสาระสำคัญการประชุมกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์

วันศุกร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม BOARD ROOM ชั้น ๔ อาคาร B อาคารกลุ่มนวัตกรรม ๒ (INC๒)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ภาคผนวก 1

การบรรยายเรื่อง การเริ่มต้นจัดทำระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO/IEC17025

คุณฐิติ มั่นความดี

นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ในโลกยุคที่มีการแข่งขันสูงการดำเนินงานธุรกิจต้องอาศัยข้อมูลที่ทันสมัย เชื่อถือได้ประกอบการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผลิต การส่งออก การนำเข้าสินค้า การเลือกซื้อสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคที่มีคุณลักษณะเฉพาะตามข้อกำหนด การประเมินราคาสินค้า การเฝ้าระวังความเป็นอันตรายต่อคน และสภาวะแวดล้อม การจัดพิภักดภาษี รวมถึงการแข่งขันทางการค้าในตลาดโลก ทำให้ผลการวัดทางห้องปฏิบัติการที่มีหลักฐานความน่าเชื่อถือมีบทบาทสำคัญในการลดปัญหาการกีดกันทางการค้าด้วยเหตุผลด้านเทคนิค ดังนั้น ห้องปฏิบัติการต้องตระหนักถึงความสำคัญของผลการวัด

ถึงแม้ว่ามาตรฐานISO/IEC17025:2005 ซึ่งเป็นข้อกำหนดทั่วไปที่วัดความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นมาตรฐานบังคับ แต่ถ้าห้องปฏิบัติการได้มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามมาตรฐานนี้ก็จะสร้างความน่าเชื่อถือในผลการทดสอบในระดับสากล สำหรับห้องปฏิบัติการที่มีความตระหนักและตั้งใจจัดทำและดำเนินการตามระบบคุณภาพของมาตรฐานนี้อาจมีปัญหาในการเริ่มต้นทั้งเรื่องการวางแผนการทำงาน การบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการในเบื้องต้นห้องปฏิบัติการควรปฏิบัติดังนี้

1. ประกาศนโยบายคุณภาพตามข้อกำหนด ISO/IEC17025: 2005 ข้อ 4.2.2 โดยผู้บริหารสูงสุดของห้องปฏิบัติการ
2. แต่งตั้งผู้จัดการคุณภาพ ผู้จัดการวิชาการ ผู้ควบคุมงาน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตำแหน่งสำคัญ รวมถึงอาจแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำระบบฯโดยผู้บริหารสูงสุดของห้องปฏิบัติการ
3. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่ง (Job description, JD)
4. กำหนดความต้องการอบรมและจัดทำแผนการอบรมบุคลากร รวมทั้งดำเนินการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในหลักสูตรต่างๆ ได้แก่ ข้อกำหนด ISO/IEC17025: 2005 การตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internal audit) การตรวจสอบความสมเหตุสมผลของวิธี(Method validation) การประกันคุณภาพและการควบคุมคุณภาพการทดสอบ(Quality assurance and Quality control, QA/QC), การประมาณค่าความไม่แน่นอนของการวัด(Estimation of measurement uncertainty) และหลักสูตรด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้อง เช่นการสอบเทียบเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับขอบข่ายงานของแต่ละห้องปฏิบัติการ ตัวอย่างเช่น การใช้และการสอบเทียบเครื่องชั่ง การสอบเทียบเครื่องแก้ว การสอบเทียบตู้อบ เทคนิคการวิเคราะห์ทดสอบที่เกี่ยวข้อง เช่น การวิเคราะห์โดยเครื่องมือพิเศษ ได้แก่ Atomic absorption spectrometer, Emission spectrometer, Ultraviolet-visible spectrophotometer, Gas chromatography, Liquid chromatography เป็นต้น
5. จัดทำและประกาศใช้เอกสารในระบบคุณภาพ ได้แก่ คู่มือคุณภาพ (Quality manual, QM) ขั้นตอนการดำเนินงาน (Quality procedure, QP) วิธีปฏิบัติงาน (Work instruction, WI หรือ Standard operating procedure, SOP) วิธีทดสอบ (Test method) เอกสารสนับสนุนเช่น แบบบันทึกต่างๆที่เกี่ยวข้อง และอบรมให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในแต่ละส่วนเข้าใจตรงกัน

สรุปสาระสำคัญการประชุมกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์

วันศุกร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม BOARD ROOM ชั้น ๔ อาคาร B อาคารกลุ่มนวัตกรรม ๒ (INC๒)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

6. จัดทำประวัติเครื่องมือ แผนการสอบเทียบ/ทวนสอบ การตรวจสอบระหว่างใช้งาน (ถ้าจำเป็น) การบำรุงรักษาเครื่องมือที่จำเป็น

7. จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ สารเคมี วัสดุอ้างอิง/วัสดุอ้างอิงรับรอง ที่จำเป็น

8. สอบเทียบเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง เช่น เครื่องชั่ง เครื่องแก้ว เต้าอบ เทอร์มิเตอร์ ฯลฯ

9. จัดทำข้อมูล method validation, uncertainty สำหรับวิธีทดสอบในขอบข่ายที่จะขอการรับรอง

10. มีการมอบหมายงานแก่บุคลากรที่ทำการทดสอบ ลงนามในรายงานผลการทดสอบ ผู้มีสิทธิ์ใช้เครื่องมือ

11. ควบคุมคุณภาพภายใน (Internal Quality Control, IQC) ในแต่ละการทดสอบอย่างถูกต้อง เหมาะสม

12. ดำเนินการตามระบบคุณภาพที่กำหนด

13. เข้าร่วมกิจกรรมทดสอบความชำนาญหรือเปรียบเทียบผลระหว่างห้องปฏิบัติการ ตามที่กำหนด

14. ตรวจสอบติดตามคุณภาพภายในและทบทวนบริหารตามระยะเวลาที่กำหนด

ขั้นตอนการปฏิบัติที่แนะนำข้างต้นอาจดำเนินการควบคู่กันหรือสลับขั้นตอนได้ตามความเหมาะสม สิ่งสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จคือความร่วมมือร่วมใจของเจ้าหน้าที่ทุกระดับในการมุ่งมั่นพัฒนาห้องปฏิบัติการให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และได้รับการรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการทดสอบจากหน่วยรับรอง (Accreditation body) ที่ได้รับการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements, MRAs) ในระดับภูมิภาคกับองค์กร Asia Pacific Laboratory Accreditation Cooperation, APLAC และในระดับสากลกับองค์กร International Laboratory Accreditation Cooperation, ILAC อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

สรุปสาระสำคัญการประชุมกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์
วันศุกร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม BOARD ROOM ชั้น ๔ อาคาร B อาคารกลุ่มนวัตกรรม ๒ (INC๒)
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ภาคผนวก 2

ภาพการประชุมกลุ่มพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการ วิธีวิเคราะห์

